

II. MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU

TMMOB Maden Mühendisleri Odası, 12-13 Nisan 2007 tarihlerinde Ankara'da II. Madencilik ve Çevre Sempozyumu'nu gerçekleştirmiştir. Sempozyum süresince madencilik sektörünün çevre ile ilişkileri ve çevre politikaları tartışılmış, sektördeki bilimsel ve teknik bilgi üretimi araştırmacı ve uzmanlar tarafından paylaşılmıştır.

250 delegenin katılımıyla gerçekleşen sempozyumda 18 bildiri sunulmuştur. Sempozyum süresince uzmanlar ve araştırmacıların katıldığı bilimsel ve teknik oturumların yanı sıra "Madencilik ve Çevre Politikaları" konulu bir de panel düzenlenmiştir.

Oda Başkanımız Sn. Mehmet TORUN'un açılış konuşması;

Doğal kaynakların, insanların yaşamındaki önemi herkes tarafından bilinmektedir. Çağdaş bir yaşam için madencilik faaliyetleri vazgeçilmezdir. Bugün yaşamımızda kullandığımız ürünlerin hemen hemen tamamı madencilik faaliyetlerinin birer sonucudur. Madenler, milyonlarca yılda oluşan ve tüketildiklerinde yenilenemez kaynaklardır ve buldukları yerlerde işletilirler. Genellikle kırsal kesimde yapılan bu faaliyetler, sosyal yapıyı güçlendirir. Madencilik, emek yoğun bir sektör olması nedeniyle istihdam yaratan bir sektördür. Sektörde her çalışan, dolaylı olarak 10 kişiye de iş olanağı sağlar. Bu nedenle de sektörün işsizliği önleyen ve iç göçü azaltan bir yönü de bulunmaktadır.

Kalkınma modellerini; öncelikle öz kaynaklarına dayandıran ülkeler, gelişme

süreçlerini sancısız tamamlayabilmektedirler. Bu yapının oluşturulabilmesi için öncelikli olarak ulusal bir kalkınma modelinin benimsenmesi gerekmektedir.

Ülkemizin refah toplumu olabilmesi için; tüm kaynaklarını verimli bir şekilde değerlendirilmesi ve etkin bir planlama yapılması gerekmektedir. Madenciliğin kritik önemi, madenlerin üretilip kendi ülke sanayiinde kullanıldığı ve uç ürün üretildiği ölçüde artar. Bunun için de madencilik sektörünün; sanayi, enerji, kimya, tarım ve inşaat gibi diğer sektörlerle entegrasyonu şarttır. Bu noktada yapılması gereken, sağlıklı bir sanayileşme ve madencilik politikasının acilen oluşturulması ve uygulanmasıdır.

Çözülmesi gereken işsizlik, hayat pahalılığı, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele, demokrasinin geliştirilmesi ve özgürlüklerin genişletilmesi gibi hayati sorunlara çözüm aranması yerine, Cumhuriyetin temel kurumları ve değerleriyle kavga edilerek sürekli gerginlik yaratılması ciddi bir talihsizliktir. Laik ve demokratik bir yaşam tarzını belirleyen ve benimseyen toplumumuzda, sürekli olarak dinsel önceliklerin ve din eksenli dayatmaların süreklilik haline getirilmesi uygulamalarına bir an önce son verilmelidir.

Uluslararası düzeyde, çevre konusuna kapsamlı olarak yaklaşan ilk kuruluş olan Birleşmiş Milletler, çevre konusunda ilk önemli konferansı 1972 yılında Stockholm'de toplamıştır. "İnsan

Rio Bildirgesi'nde "sürdürülebilir kalkınma olgusunun merkezinde insanlar yer almaktadır. "İnsanlar, doğa ile uyum içerisinde, sağlıklı ve üretken bir yaşam sürdürmek hakkına sahiptir" denilmektedir. Bu anlamda sürdürülebilir kalkınma "temel çevresel, sosyal ve ekonomik hizmetlerin, bu hizmetlerin dayandığı ekolojik ve toplumsal sistemlerin varlığını tehdit etmeksizin, herkese sunulabildiği gelişme olarak tanımlanabilir.

Çevresi" adı verilen bu konferansa aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 113 ülke katılmıştır. Bu konferans, Birleşmiş Milletler'in çevre alanındaki çalışmalarının temelini oluşturmuş, konferansın başlama tarihi olan 5 Haziran, her yıl "Dünya Çevre Günü" olarak kutlanmaya başlanmıştır. 1972 Stockholm konferansı sonunda, çevre konusunun uluslararası boyutta ilk değerlendirmesini yapan bir deklarasyon yayınlanmıştır. Kısaca Stockholm Bildirgesi olarak bilinen "Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Deklarasyonu"nda giderek büyüyen çevre sorunlarının hem bölgesel hem de uluslararası alanlara yayılması nedeniyle, ülkeler arasında yaygın bir işbirliğinin yapılması ve uluslararası kuruluşların ortak hareket etmelerinin gerektiği belirtilerek, bütün insanlar ve hükümetler çevrenin korunması ve geliştirilmesi için ortak çaba göstermeye çağırılmıştır.

Birleşmiş Milletler tarafından sürdürülen çevre çalışmaları kapsamında, 1983 yılında Norveç Başbakanı G. H. Brundtland başkanlığında, dünya toplumunu tehdit eden çevre sorunları konusunda bir komisyon kurulması kararlaştırılmıştır. "Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu" adını alan komisyon, Ekim 1984 tarihinden Nisan 1987 tarihine kadar çalışmalarını sürdürmüş ve çalışmalar sonunda ortaya çıkan "Ortak Geleceğimiz" adlı rapor 1987 yılında yayımlanmıştır. 1987 yılında Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından yayınlanan "Ortak Geleceğimiz" başlıklı, Komisyon Başkanı'nın adıyla, "Brundtland Raporu" olarak da bilinen raporda, giderek ağırlaşan çevresel sorunlar karşısında, insanlığın çıkış yolu olarak, çevresel gelişme ile ekonomik kalkınma arasındaki yaşamsal köprünün kurulması ve gelişmenin "sürdürülebilir" olması gösterilmektedir.

Kalkınma ile çevre hedeflerinin aynı ağırlıkta ve birlikte ele alınması gerektiğini, kalkınmanın ancak böylece sürdürülebilir hale geleceğini vurgulayan bu rapor, az gelişmiş ülkeleri, kalkınma

stratejilerini "sürdürülebilir kalkınma stratejisi" ile değiştirmeye teşvik etmiştir. "Sürdürülebilir gelişme" kavramının temelleri, Rio'dan 20 yıl önce, Haziran 1972'de Stockholm'de yapılan "İnsan Çevresi" Konferansı sırasında atılmıştır. Stockholm Bildirgesi'nde, çevrenin "taşınma kapasitesi"ne dikkat çeken, kaynak kullanımında kuşaklar arası hakkaniyeti gözeten, ekonomik ve sosyal gelişmenin çevre ile bağlantısını kuran ve kalkınma ile çevrenin birlikteliğini vurgulayan ilkeler, "sürdürülebilir gelişme" kavramının temel dayanaklarını ortaya koymuştur. Birleşmiş Milletler; sürdürülebilir kalkınma stratejisini, 4-14 Haziran 1992'de Rio'da topladığı "Çevre ve Kalkınma Konferansı"nın temeli olarak kabul etmiştir. Toplam 27 maddelik Rio Çevre ve Kalkınma Bildirgesi, devletlerin kalkınma hedeflerini çevresel hedefler doğrultusunda belirlemelerini ve bu alanda egemenliklerini paylaşmaya ve devretmeye açık hale gelmelerini talep etmiştir.

Rio Bildirgesi'nde "sürdürülebilir kalkınma olgusunun merkezinde insanlar yer almaktadır. "İnsanlar, doğa ile uyum içerisinde, sağlıklı ve üretken bir yaşam sürdürmek hakkına sahiptir" denilmektedir. Bu anlamda sürdürülebilir kalkınma "temel çevresel, sosyal ve ekonomik hizmetlerin, bu hizmetlerin dayandığı ekolojik ve toplumsal sistemlerin varlığını tehdit etmeksizin, herkese sunulabildiği gelişme olarak tanımlanabilir. Sürdürülebilir kalkınma, yaşayan ve gelecekte yaşayacak olan tüm insanların, mevcut çevresel sınırlar dahilinde, sosyal ve ekonomik gelişmeye adil olarak katılmalarını sağlayabilmek için gerekli olan üretim ve tüketim tarzlarındaki değişimlerle ilgilidir. Bu nedenle de kaynakların bugünkü neslin gereksinimlerini karşılamaları sağlanırken, gelecek kuşakların da kendi gereksinimlerini de yeterince karşılayabilmeleri için olanak sağlamalıdır. Rio'yu izleyen Kahire, Kopenhag, Pekin ve İstanbul, konferanslarının tümünde, "Ekonomik gelişme, sosyal gelişme ve çevrenin korunmasının, birbirine bağlı ve karşılıklı olarak

Ancak, sorunlara çözüm bulmak yerine, üretim yapmayı kesin engelleyecek şekildeki çalışmaların, sonuç olarak ülkemize zarar verdiği de göz ardı edilmemelidir. Bugünlerde Maden Kanunu'nun maddelerinde değişiklik yapılarak, bazı madenlerin denetiminin özel idarelere devri gündemdedir.

birbirlerini destekleyen bölümleri oldu-ğu" vurgulanmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, çevre faktörü göz ardı edilerek hiçbir ekonomik faaliyet gibi madencilik faaliyetlerinin de yürütülmesi mümkün değildir. Madencilik çevreye etkileri yadsınmaz. Ancak; madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ve yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkı yapacaktır. Bu konuda sektöre büyük görevler düşmektedir. Kar önceliği gözetilerek, çevresel önlemlerden vazgeçilmesi kabul edilemez bir durumdur.

Ancak, sorunlara çözüm bulmak yerine, üretim yapmayı kesin engelleyecek şekildeki çalışmaların, sonuç olarak ülkemize zarar verdiği de göz ardı edilmemelidir. Bugünlerde Maden Kanunu'nun maddelerinde değişiklik yapılarak, bazı madenlerin denetiminin özel idarelere devri gündemdedir. 2. Grup olarak adlandırılan taşocakları malzemelerinin yasa kapsamına alınması uygulamasının olumlu bir durum olduğu, yeni uygulanmaya başlayan 5177 sayılı kanununun hem genel gerekçesinde hem de Sayın Bakanımız tarafından değişik platformlarda dile getirilmiştir. Yaşanan sorunların nedenlerini doğru tespit edip çözüm önerileri getirmek yerine, farklı gerekçelerle yapılması düşünülen bu değişiklik sorunu çözmeyecek, aksine daha da karmaşık hale getirecektir. Çünkü, Özel İdarelerin bünyesinde, maden mühendisi ve diğer teknik kadrolar yok denecek kadar azdır. Teknik bir denetim gerektiren görevlerin yapılması da daha büyük çevresel sorunlar ve iş güvenliği açısından ciddi sorunlar yaratacaktır. Bu konuda Odamızca hazırlanan raporlar dikkate alınmalıdır.

Çevre sorunu; özü itibarıyla bir mühendislik problemi olup, ilgili disiplinlerin ortak çalışmaları ile çözümlenebilecektir. Maden işletme projeleri ve tüm

faaliyet raporlarının, Odamızın mesleki denetiminden geçirilmesi sorunun çözümüne yardımcı olacaktır. Bu anlamda; Odamızın yasal haklarını kullanabilmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve kurumların ortaklaşa çalışmaları önemlidir.

Bütün bu değerlendirmeler ışığında; Sempozyumda sunulacak bildirilerin, Ülkemizin ve sektörümüzün sorunlarının çözümüne büyük katkıları olacaktır. Sempozyumu destekleyen tüm kamu ve özel kuruluşlarımıza, bildiri sunarak katkı koyanlara, delege ve misafir olarak bizleri onurlandıranlara ve bu sempozyumun gerçekleşmesi için emeği geçen herkese, Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

II. MADENCİLİK VE ÇEVRE

SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Maden Mühendisleri Odası, 12-13 Nisan 2007 tarihlerinde Ankara'da II. Madencilik ve Çevre Sempozyumu'nu gerçekleştirmiştir. Sempozyum süresince madencilik sektörünün çevre ile ilişkileri ve çevre politikaları tartışılmış, sektördeki bilimsel ve teknik bilgi üretimi araştırmacı ve uzmanlar tarafından paylaşılmıştır.

250 delegenin katılımıyla gerçekleşen sempozyumda 18 bildiri sunulmuştur. Sempozyum süresince uzmanlar ve araştırmacıların katıldığı bilimsel ve teknik oturumların yanı sıra "Madencilik ve Çevre Politikaları" konulu bir de panel düzenlenmiştir.

Doğal kaynakların, insanların yaşamındaki önemi herkes tarafından bilinmektedir. Çağdaş bir yaşam için madencilik faaliyetleri vazgeçilmezdir. Bugün yaşamımızda kullandığımız ürünlerin hemen tamamı madencilik faaliyetlerinin birer sonucudur. Madenler, milyonlarca yılda oluşan ve tüketildiklerinde yenilenemez kaynaklardır ve bu oldukları yerlerde işletilirler. Genellikle kırsal kesimde yapılan bu faaliyetler, sosyal yapıyı güçlendirir. Madencilik ,

Çevre sorunu; özü itibarıyla bir mühendislik problemi olup, ilgili disiplinlerin ortak çalışmaları ile çözümlenebilecektir. Maden işletme projeleri ve faaliyet raporlarının, Odamızın mesleki denetiminden geçirilmesi sorunun çözümüne yardımcı olacaktır. Bu anlamda; Odamızın yasal haklarını kullanabilmesinin önündeki engellerin kaldırılması, konuyla ilgili odamızca hazırlanan raporların dikkate alınması ve kurumların ortaklaşa çalışmaları önemlidir.

emek yoğun bir sektör olması nedeniyle istihdam yaratan bir sektördür. Sektörde her çalışan, dolaylı olarak 10 kişiye de iş olanağı sağlar. Bu nedenle de sektörün işsizliği önleyen ve iç göçü azaltan bir yönü de bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler; sürdürülebilir kalkınma stratejisini, 4-14 Haziran 1992'de Rio'da topladığı "Çevre ve Kalkınma Konferansı"nın temeli olarak kabul etmiştir. Toplam 27 maddelik Rio Çevre ve Kalkınma Bildirgesi, devletlerin kalkınma hedeflerini çevresel hedefler doğrultusunda belirlemelerini ve bu alanda egemenliklerini paylaşmaya ve devretmeye açık hale gelmelerini talep etmiştir.

Rio Bildirgesi'nde "sürdürülebilir kalkınma olgusunun merkezinde insanlar yer almaktadır. "İnsanlar, doğa ile uyum içerisinde, sağlıklı ve üretken bir yaşam sürdürmek hakkına sahiptir" denilmektedir. Bu anlamda sürdürülebilir kalkınma "temel çevresel, sosyal ve ekonomik hizmetlerin, bu hizmetlerin dayandığı ekolojik ve toplumsal sistemlerin varlığını tehdit etmeksizin, herkese sunulabilirdiği gelişme olarak tanımlanabilir. Sürdürülebilir kalkınma, yaşayan ve gelecekte yaşayacak olan tüm insanların, mevcut çevresel sınırlar dahilinde, sosyal ve ekonomik gelişmeye adil olarak katılmalarını sağlayabilmek için gerekli olan üretim ve tüketim tarzlarındaki değişimlerle ilgilidir. Bu nedenle de kaynakların bugünkü neslin gereksinimlerini karşılamaları sağlanırken, gelecek kuşakların kendi gereksinimlerini de yeterince karşılayabilmeleri için olanak sağlamalıdır. Rio'yu izleyen Kahire, Kopenhag, Pekin ve İstanbul, konferanslarının tümünde, "Ekonomik gelişme, sosyal gelişme ve çevrenin korunmasının, birbirine bağlı ve karşılıklı olarak birbirlerini destekleyen bölümleri olduğu" vurgulanmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, çevre faktörü göz ardı edilerek hiçbir ekonomik faaliyet gibi madencilik faaliyetlerinin de yürütülmesi mümkün değildir. Madencilik için çevreye etkileri yadsınmaz. Ancak; madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya

da sonrasında çevrenin korunmasına ve yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkıyı yapacaktır. Bu konuda sektöre büyük görevler düşmektedir. Kar önceliği gözetilerek, çevresel önlemlerden vazgeçilmesi kabul edilemez bir durumdur.

Ancak, sorunlara çözüm bulmak yerine, üretim yapmayı kesin engelleyecek şekilde çalışmaların, sonuç olarak ülkemize zarar verdiği de göz ardı edilmemelidir. Bugünlerde Maden Kanunu'nun maddelerinde değişiklik yapılarak, bazı madenlerin denetiminin özel idarelere devri gündemdedir. 2. Grup olarak adlandırılan taşocakları malzemelerinin yasa kapsamına alınması uygulamasının olumlu bir durum olduğu, yeni uygulanmaya başlanan 5177 sayılı kanunun genel gerekçesinde belirtilmiş ayrıca Sayın Enerji Bakanı tarafından da değişik platformlarda dile getirilmiştir. Yaşanan sorunların nedenlerini doğru tespit edip çözüm önerileri getirmek yerine, farklı gerekçelerle yapılması düşünülen bu değişiklik sorunu çözmeyecek, aksine daha da karmaşık hale getirecektir. Çünkü, Özel idarelerin bünyesinde, maden mühendisi ve diğer teknik kadrolar yok denecek kadar azdır. Teknik bir denetim gerektiren görevlerin yapılamaması da daha büyük çevresel sorunlar ve iş güvenliği açısından ciddi sorunlar yaratacaktır.

Çevre sorunu; özü itibarıyla bir mühendislik problemi olup, ilgili disiplinlerin ortak çalışmaları ile çözümlenebilecektir. Maden işletme projeleri ve faaliyet raporlarının, Odamızın mesleki denetiminden geçirilmesi sorunun çözümüne yardımcı olacaktır. Bu anlamda; Odamızın yasal haklarını kullanabilmesinin önündeki engellerin kaldırılması, konuyla ilgili odamızca hazırlanan raporların dikkate alınması ve kurumların ortaklaşa çalışmaları önemlidir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur

TMMOB

Maden Mühendisleri Odası

Ankara, 13 Nisan 2007